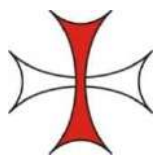

BULLETIN

Europese provincie van de Kruisheren

Nummer 6, juni 2017

Van de Redactie

Na dit nummer gaat Bulletin weer even met zomerreces. Als redactie werken we met plezier aan de uitgaven, en tegelijk is de zomerstop een prettige onderbreking. Gewoonten en ritmen zijn heel goed om het leven te structureren, maar evenzo is het fijn en goed om ze eens te doorbreken, om sleur en afraffelen te voorkomen. Zo kunnen wij later de draad dan weer fris terug oppakken. Graag gunnen we datzelfde gevoel van de speelse hinkstapsprong aan onze correspondenten en onze lezers. Even niets – neen, even iets anders.

In de zomer bevinden we ons op enige afstand van de grote Jezus-feesten, maar dat is geen reden om maar wat aan te bollen. Onze spirituele spieren blijven om enige training en oefening vragen. Het moet niet, maar het houdt je wel soepel. Wanneer devotie en ritueel de vaste structuur van ons religieus leven uitmaken, is de zomer misschien een mooie tijd om een speciaal aandachtspunt rustig bij de hand te nemen.

Met vrolijke energie overwegen velen hun vakantiebestemming en kiezen voor enkele weken natuur, cultuur, beweging, avontuur, rust, een nieuwe of juist een heel bekende plek. Met vergelijkbare goesting zouden we een keuze kunnen maken voor een stukje zinnige bagage om in de zomer mee te

nemen. Zo las ik eens Eat Pray Love boven op een hoge berg met wijdse uitzichten; dat leest en verstaat toch weer heel anders dan thuis (eventueel onder een parasol) binnen de bekende horizon van het dagelijks leven.

De keuzes zijn legio – wat je maar aan je hart ligt, van Samana en Zonnebloem tot Joods Leerhuis. Maar soms kan het zo eenvoudig zijn als eens voor je boekenkast(en) gaan staan peinzen. Sommige boeken zijn goede vrienden, andere oude vrienden en sommige zijn vrienden die de moeite waard zijn om nog wat beter te leren kennen.

Op deze manier koos ik dit jaar om opnieuw het boek Compassie van Karen Armstrong ter hand te nemen. Het gaat over de kunst van compassie die altijd nog meer bijgewerkt en gepolijst kan worden. Dat is mooi werk voor in goede tijden, zodat de vaardigheid beschikbaar kan zijn wanneer een situatie dat vergt.

Zo worden zoals in alle tijden de vruchten van de zomer geoogst en bewaard om dan de bekende wintertijd mee door te komen.

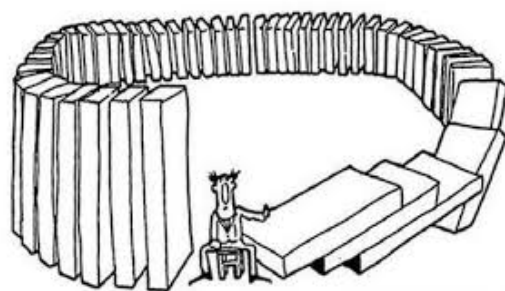
Een fijne, vruchtbare zomertijd gewenst, met een weldoende vakantie voor wie gaat.

Harold van Lent

OVERWEGING

–zonder woorden–

Nieuws uit Sint Agatha

door Joe Op de Kamp, o.s.c.

Het voetveer Zeldenrust, dat van 1947 tot 1968 de overzetsdienst verzekerde tussen Sint Agatha en Middelaar, en in 2015 grondig is hersteld, ontving op 20 mei de erkenning als 'varend monument'. Bij het overreiken van pas en wimpel in de haven te Cuijk hebben onder anderen prior provinciaal Peter Snijkers en ondergetekende de belangstelling van de Sint Aegtse kruisheren betuigd.

Dezelfde dag liep de actie 'Samen voor Goede Doelen' ten einde. Confrater Edgard Claes was bij de organisatie van die actie in het dorp Sint Agatha betrokken. Zodoende werden 's namiddags in het klooster de opbrengst geteld en de vrijwilligers collectanten bedankt voor hun inzet.

Zondag 21 mei had voor de tweede keer "Een rondje Platteland" plaats. Belangstellenden konden in Sint Agatha, naast het Erfgoedcentrum ook het boekbindersatelier van confrater Edgard Claes bezoeken. In de kloosterkerk bracht de 'Compagnie Dufaye' 's namiddags muziek uit de Middeleeuwen ten gehore. Ook was het die 21 mei één jaar geleden dat onze medebroeder en huisgenoot Wim Slangen overleed. Verscheidene familieleden van Wim kwamen uit Maaseik over om aan de zondagse

eucharistieviering deel te nemen. Aan het einde daarvan namen zij, zoals de contactgroep 'Rond de Toren' heeft ingevoerd, het kruisje met Wims naam in ontvangst dat sinds de uitvaart in de kloosterkerk hing.

Van Hemelvaartsdag, 25 mei, tot zondag daaraanvolgend had, zoals vorig jaar, Kerkenpad plaats. Confrater Edgard Claes stelde die dagen te Oeffelt in de kerk een reeks portretten van zijn hand tentoon.

Na afsluiting van het vormingsprogramma aan het 'Institut Sèvres' (Parijs) verbleef onze medebroeder Kambale Mwanamolo Oscar van 31 mei tot 10 juni in Sint Agatha. Donderdag 15 juni is hij, na enkele dagen verblijf in de communiteit te Hannut, van Brussel Nationaal vertrokken naar de heimat. Hij vergezelde op 9 juni de medebroeders Machozi Olivier en Herry Sailan naar Wuppertal Elberfeld voor animatie ten voordele van het huis voor straatkinderen dat onze medebroeders in Kinshasa open houden. Met hetzelfde opzet bezochten Olivier en Herry, samen met confrater Chris Aarts en de heer Jürgen Staßen, op 13 juni een school in Lintorf die ook voor het tehuis in Kinshasa werkt.

Op maandag na Pinksteren, 5 juni, namen Oscar, Olivier, Herry en André Notelaers te Uden deel aan de jaarlijkse 'trap in'. Naar ik hoorde zou ook confrater Marcel Smits uit de Udense communiteit daarin mee gefietst hebben. Voor wie het niet zou weten: in de rooms katholieke kerk in Nederland geldt de week vóór Pinksteren als week van de Nederlandse missionaris. De opbrengst van de Udense 'trap in' gaat naar die jaarlijkse actie.

Die dag kwam confrater Chris Aarts in Sint Agatha een reeks exemplaren bezorgen van het fotoboek waaraan gedurende vier jaar is gewerkt en dat door het provinciaal wordt uitgegeven. Het betreft foto's van de meer dan twintig vestigingen van onze Orde in de huidige Bondsrepubliek Duitsland. Die komen er in de volgorde van hun stichting aan de beurt. Voor elk is er een korte of langere geschiedkundige notitie. Die is, evenals de ondertiteling van de foto's, in het Duits en het Engels. Het werk draagt de titel *"In diesem Zeichen. Die Kreuzherren in Deutschland seit 1298 bis 2017"*. Met Chris Aarts zijn Renate en Wolfgang Börgers de auteurs. Het vertaaltwerk hebben de confraters Bernhard Leisenheimer en Mike Cotone en Ernesto Börgers geleverd. Waarschijnlijk zult U daarover in dit nummer van Bulletin een bijdrage van Chris Aarts vinden.

Personen die de restauratie van het dak van de kloosterkerk hebben gesponsord

waren op zaterdag 10 juni, bij wijze van dankbetuiging, uitgenodigd in het Erfgoedcentrum. Na ontvangst en een dia-reeks in de huiskamer van het centrum (= de vroegere recreatiezaal van de fraters) trok het gezelschap met twee personeelsleden van de bouwfirma de kerkzolder en de steigers rond het dak op.

In de tweede helft van juni vloog confrater Edgard Claes naar Wenen om een masterclass boekbinden te verzorgen in het Zisterzienserstift Heiligenkreuz, sinds 1133 gelegen in het Wienerwald. Tevens bezocht hij daar de medebroeders in het stadsdeel Leopoldau en herdacht er samen met confrater Patrick Bonte op bescheiden wijze hun beider 40-jarige professie als kruisheer.

Tot slot, komt in Sint Agatha het ontruimen van de zuidvleugel en het aanpassen van de eerste verdieping in de oostvleugel op gang. De prior provinciaal en de administratie gaan namelijk naar oost verhuizen om de zuidkant, met uitzondering van de ingang en de gastenkamer (= de vroegere ontvangstkamer van de magister generaal), over te laten aan de mensen van het franciscaanse milieuproject die van Stoutenburg naar Sint Agatha zullen verhuizen.

Nieuws uit de gemeenschap in Maaseik

door Huub Wagemans, o.s.c.

Woensdagnamiddag 17 mei vond in huis om 15.30 uur de jaarlijkse statutaire vergadering plaats van de VZW Kruisheren in België, zetel Maaseik.

Het weekend van 10-11 juni was Oscar Mwanamolo op bezoek in gezelschap van

de missieprocuratoren Herry Sailan en Olivier Machozi. Oscar heeft het vormingsjaar voor geestelijke begeleiding te Lyon/Parijs beëindigd en maakt nu een kleine verkenningstrip door de provincie om enige kennis te krijgen van zijn 'roots' als kruisheer.

Niet enkel het zien van heel wat gebouwen, met hier en daar enkel de ruïnes ervan als laatste restant, maar ook de vele ontmoetingen en gesprekken met confraters droegen zijn interesse weg.

Cfrs. Huub Wagemans, Oscar Mwanamolo en Bert Graus in gesprek

Een echo vanuit zijn bezoeken aan andere gemeenschappen en ontmoetingen met confraters die u wellicht te lezen krijgt in dit num-

mer zal zeker de nodige aanvullingen aanleveren bij de opgedane vorming van afgelopen jaar. Hoe dan ook, Oscar is de (pro)provincie dankbaar voor deze leerrijke tijd. Hij neemt doelbewust én gemotiveerd (een bijdrage in het vormingswerk in de provincie zal van hem verwacht worden) het vliegtuig te Zaventem, richting Kampala op donderdag 15 juni e.k.

Dezelfde dag is er een conventsgesprek gepland met als thema het 'Geestelijk welbevinden' in opdracht van het generaal kapittel van 2015.

Intussen wacht ons met rasse schreden de vakantietijd. Alle confraters en lezers van Bulletin ontvangen natuurlijk de hartelijkste wensen van onze gemeenschap voor een ontspannende, deugddoende tijd.

Berichten vanuit Uden

door Bert van de Ven, o.s.c.

Wat het algemeen nieuws vanuit ons convent van 13 leden betreft, is er deze keer weinig of niets bijzonders te melden, tenzij misschien het volgende: het geplande conventsoverleg op 25 mei jl. is (helaas?) niet doorgegaan; al gaande ontdekten we dat het op die dag Hemelvaartsdag was, dus een dag waarop enkelen van ons andere afspraken hadden met familie of vrienden. Een nieuwe afspraak is nog niet gemaakt. Inmiddels zijn we beland in de tijd na Pinksteren en is er dus weer 'een zee van tijd' o.a. 'vakantietijd'. Het duurt nog wel even voordat we weer aan Christus Koning en/of de Advent toe zijn, dus "don't worry, be happy".

Inderdaad kunnen we binnenkort weer een paar keer "Happy birthday to you!" zingen, en wel voor onze twee Jannen. Allereerst voor mijn broer Jan, zes dagen na het feest van Sint Jan en twee dagen later

voor onze Jan van Doren. En dat alles hier in huize Sint Jan. We maken er dus een beetje een janboel van; we vieren dat zij beiden dan 86 jaar 'oud' zijn, maar nog niet 'out of time'!!

Cfrs. Jan van de Ven, Jan van Doren en Bert van de Ven

Als convent hebben we dan onze gebruikelijke samenkomst bij een lekkere kop koffie of thee met nog wat ander lekkers erbij; 'het hoeft niet weinig te zijn, als het maar

lekker is!’ Door onze attente mantelzorgers wordt daar vast en zeker voor gezorgd. Ook de respectievelijke familieleden zullen zich niet onbetuigd laten. Jan van Doren zijn verjaardag valt dit jaar op zondag; dat wordt dus voor Jan en zijn trouwe familie zeker een bijzondere zondagviering, geloof dát maar!

De volgende twee verjaardagen die we hopelijk te vieren zullen krijgen zijn die van Martien Jilesen (26 augustus) en Ton Lafeber (8 september). Hoe gaat het momenteel met hen?

Martien is nog zeer actief als begeleider van ik meen 5 of 6 gespreksgroepen in Duitsland en in Nederland (Bergeijk en Uden). Hij maakt dus nog regelmatig flinke autoritten, met natuurlijk zeer wisselende weersomstandigheden. Hoe lang zal hij daartoe nog in staat zijn? God mag het weten! Ik vermoed dat Martien denkt: “we zullen wel zien; komt tijd, komt raad”. Lijkt me ook de juiste mentale instelling. Ik heb de indruk dat hij het momenteel nog met plezier doet en dat het voor hem nog niet te belastend is, maar integendeel veel voldoening geeft en inspirerend werkt; aan ons als belangstellende luisteraars deelt hij dan ook graag mee, wat hij aan die ontmoetingen beleeft. Dat heeft natuurlijk altijd diepe inhoud en geeft ons te denken. Daar hebben we geen conventsgesprek voor nodig (of toch wel zo af en toe?). Martien is van 1930 en begint dus komende augustus aan zijn 88-ste levensjaar. Best bijzonder, je moet het nog maar kunnen! Wel hoorde ik Martien onlangs nog zeggen, dat hij sinds enige tijd wel duidelijk merkt dat zijn korte

geheugen wat minder wordt. Voor ons allen niet moeilijk om ons daarbij iets voor te kunnen stellen; in dat opzicht zijn we allen ‘ervaringsdeskundigen’.

En dan Ton Lafeber.... Hoe is het met hem momenteel? Goeie vraag, maar het antwoord is niet zo eenvoudig; zijn conditie, vooral mentaal dan, is nogal sterk wisselend. Het ene moment kan hij vreemde dingen zeggen en vooral ook doen, het andere moment, even later of zeker een dag later, kan hij heel redelijk overkomen en bijvoorbeeld zeggen: “Sorry Rein, het is heel anders dan ik je gisteren verteld heb, ik heb me toen vergist, het zit zus en zo, neem me niet kwalijk!”. Op mijn vraag over zijn scootmobiel gaf hij mij vandaag ook een helder antwoord: “Ik zou eigenlijk best vooruit kunnen met zo’n ding, ik ben het rijden gewend, maar tegelijk voel ik dat ik er voortdurend begeleiding bij nodig zou hebben, dus dat wordt niks, moeten we niet aan beginnen, het maakt me alleen maar onrustig. Idem dito wat eventuele verhuizing naar Sint Jan betreft. Waarom ons nog die drukte op de hals halen en onnodige kosten gaan maken voor de korte tijd die me nog rest? Met een week of vier is het voor mij wel bekeken, denk ik. Het is mooi geweest! Ja dat meen ik echt; het is mooi en goed zo! We hebben het hier wel gehad!” Dus nu verder afwachten maar, hoe het met Ton verder gaat.

Op diezelfde gang van 2-de etage van Kruisherengaard woont nog een derde medebroeder van ons, namelijk Koos Boets. De jongste van de drie daar, maar sinds eind januari van dit jaar toch ook al 86! Koos lijdt al enige jaren aan de ziekte van Alzheimer. Met de juiste medicatie wordt dat proces wel wat afgeremd, maar het gaat toch verder natuurlijk. Koos gaat dan ook door met zijn wekelijkse bezigheidsthe-

rapie voor Alzheimerpatiënten op dinsdag en woensdag in Veghel bij de Watersteeg. Dat bevalt hem nog steeds heel goed en hij spreekt er dan ook met plezier over.

Ook Frans Dortmans heeft daar een keer of vier aan deelgenomen, één dag per week. Maar voor Frans bleek dat niks te zijn. Men is er dan ook wijselijk mee gestopt. Frans sprak er heel negatief over; hij voelde zich daar vast gehouden, gevangen gehouden. Ook best te begrijpen, als je bedenkt waartoe Frans allemaal nog in staat is, fysiek, maar ook mentaal.

Van dat laatste heeft Frans pas nog een knap staaltje geleverd. Vanuit Brazilië had Koos van Winden hem een Portugese tekst toegestuurd, een mooie inspirerende bijbel-katechetische toelichting van de bekende pater Karmeliet Carlos Mesters bij een officieel document van de CRB (Conferentie van de Religieuzen van Brazilië) over de prioriteiten van die CRB voor de periode van drie jaar (2016-2019). Frans heeft geprobeerd die vrij uitvoerige tekst van Carlos Mesters te vertalen in goed verstaanbaar Nederlands.

Daarbij doen zich voor Frans de volgende 2 moeilijkheden voor: 1) hij denkt vanzelfsprekend en dus voor hemzelf ongemerkt in het (Braziliaans) Portugees en gebruikt dus soms woorden die in het Nederlands net een beetje anders zijn, maar soms ook een heel andere betekenis hebben, zoals bijvoorbeeld het Portugese woord (profetisch) 'compromisso'. Dat betekent heel iets anders dan het Nederlandse woord 'compromis'. Bedoeld is (in goed Nederlands gezegd): (profetisch) 'engagement' of nog beter: (profetische) 'inzet', bijvoorbeeld je inzetten voor gerechtigheid en vrede. 2) de tweede niet te onderschatten moeilijkheid is dat Frans zijn vertaalwerk – ik bedoel het uittypen van de Nederlandse

tekst – niet met de computer gedaan heeft, maar met een 'prehistorische' ouderwetse typemachine van minstens 35 jaar oud, met natuurlijk tamelijk uitgedroogd typelint. En voor elke storende typefout heeft hij correctielak (typ-ex) moeten gebruiken.

Des te bewonderenswaardiger dus dat Frans zo toch maar 'eventjes' 19 pagina's Nederlandse tekst geproduceerd heeft. Hij moet het met veel overtuiging en voldoening gedaan hebben; het is voor hem één volgehouden meditatie geweest van vele uren, ja dagen, denk ik. Als blijk van waardering en ook om hem in deze een beetje uit de nood te helpen ben ik op zoek gegaan naar een nieuw en geschikt typelint, met de twijfel: zou dat nog bestaan en in welke kantoorhandel zou dat nog te koop zijn?! En waarachtig, bij de zaak 'Edele Brabant' hier in Uden verkopen ze nog zo'n dingetje. Ongeveer één maal per jaar komt daar nog een klant voor. Nu wordt hun 'voorraad' dus weer aangevuld met één nieuw exemplaar, hebben ze me daar verteld.

Toon v.d. Acker: werd enkele dagen voor Pasen aan zijn rechteroog behandeld voor staar; heeft daarin dus een nieuwe lens gekregen. Dat op zich is wel goed gelukt, maar de rest van het oog om die lens heen is verre van in orde. En daar is volgens de oogarts weinig meer aan te doen. Toon zal er dus mee moeten zien te leven. Ik persoonlijk kan me daar wel iets bij voorstellen, want ik zelf heb in mijn rechteroog een litteken van een vertakte herpes in het hoornvlies vanaf mijn vertrek naar Brazilië

in 1964, nu 53 jaar geleden dus. Toon en ik zijn dus beiden aangewezen op ons betere linkse oog. Daar is ook mee te leven, maar je bent daarmee wel kwetsbaarder geworden.

Bij onze **Jan van Doren** is het wat zien betreft juist omgekeerd; hij moet het juist hebben van zijn rechteroog. Met zijn linkeroog ziet hij praktisch niets meer. In zijn rechteroog krijgt hij elke dag een paar keer een druppel om dát zo lang mogelijk enigszins in conditie te houden. Ik heb al eens geschreven dat hij daarmee toch nog echt wel oog heeft voor het vele en mooie in de lente toenemende frisse groen aan bomen en struiken in de binnentuin van huize Sint Jan hier.

De beide cfrs. Jan in de tuin

Jan gaat bijna dagelijks 's avonds naar de eucharistieviering in die grote kerk. Verder zit Jan elke dag heel wat tijd (uren?) aan zijn bureautje, vooral voor geestelijke lezing, meestal uit een boek van Anselm Grün en streept dan alles aan wat hem aanspreekt en wat hij belangrijk vindt, dus bijna alles. Voor Jan is dit kennelijk dé manier om 'bij de les te blijven'.

Op zijn bureau heeft Jan een mooie en duidelijke Bijbeltekst liggen, een aanbeveling, een levensles uit het boek 'Wijsheid van Jezus Sirach', de verzen 30,21-22: *"Geef je niet over aan droefheid en kwel je niet met je tobberijen. Blijheid van hart doet*

een mens leven". Mooi gezegd, ja, en gemakkelijk gezegd ook, maar onder bepaalde heel moeilijke en pijnlijke omstandigheden heb je, denk ik niet de luxe en de mentale ruimte om je door zo'n mooie idealistische tekst te laten leiden. En Jan heeft kennelijk nogal eens hevige pijnen in zijn linkerbeen of rechterarm en zo meer. Als leek op medisch gebied denk ik dan: dat zal wel te maken hebben met die aderverkalking in zijn arm en been, zoals ook in zijn hoofd, in zijn hersenen. Hopelijk kunnen de nodige pijnstillers e.d. het dan voor Jan toch enigszins dragelijk houden.

Als positief effect daarvan raapt Jan dan de nodige moed weer bij elkaar en gaat dan met zijn rollator aan de wandel, soms eigenlijk wel wat te ver, want hij moet toch ook nog terugkomen. Wel kan hij natuurlijk zijn rollator dan op de rem zetten en hem als rustbankje gebruiken, maar of hij dan dat besef heeft, betwijfel ik. Soms komt hij dan doodmoe thuis terug, en soms ook nat van de zweet; vergeten zijn jack los te maken of uit te doen en in het draagmandje van zijn rollator te leggen. Als iemand hem begeleidt, gebeurt dat natuurlijk beter, maar dat is lang niet altijd mogelijk. Trouwens, meestal wil Jan liever zelf uur en tijd bepalen, en dat is ook zijn goed recht.

Tot slot nog even wat aanvullende info over Toon v.d. Acker. Die is zaterdag (17 juni jl.) voor een welverdiende vakantie van 2 weken, samen met 2 vrienden vertrokken naar een mooi plekje op de Veluwe, met prachtig zomerweer nu. Hopelijk krijgen ze niet te maken met bos- en heidebranden, want ook in ons kleine landje zijn er toch bepaalde regio's waar het nu heel erg droog is en code oranje of zelfs rood momenteel van kracht is. Toon hoopt er zoiets als een vakantieretraite van te maken. Hij heeft daar goede ervaring mee, van diverse

voorgaande jaren. We wensen hem daar van harte ook voor deze keer weer veel succes en plezier mee! Hiermee beëindig ik dan mijn bijdrage aan dit 'vakantienummer' van ons Bulletin. Ik wens ons allen voor de komende 2 maanden juli en augustus een goede en aangename tijd toe, met toch minstens een beetje vakantiegevoel.

Voor mij als correspondent vanuit Uden geldt dat in ieder geval zeker, nu ik een paar maanden geen kopij voor het volgende nummer van ons Bulletin hoeft aan te leveren; lekker even vrij in dat opzicht! Nogmaals van harte voor ons allen onder tussen een goede en mooie tijd, en tot tegen eind september dan!!

Missionsreise nach Deutschland

oder gute Nachrichten für Mboka Bolingani

von Jürgen Staßen

Am 9. und 13. Juni 2017 gingen Olivier Mbusa und Herry Sailan auf Missionsreise nach Deutschland. Ziel waren zwei Schulen, die das Centre Mboka Bolingani, das Auffangheim der Kreuzherren in Kinshasa, als Schulprojekt angenommen haben. Am 30. Juni 2017 in Lintorf und am 29. September 2017 in Wuppertal werden Schüler und Schülerinnen beider Schulen zu einem Charity-Lauf zugunsten der Kinder von Mboka Bolingani starten.

Eine Schülerin begrüßt Olivier in der Landessprache Lingala

An zwei vorhergehenden Projekttagen hatte sich die Katholische Sankt Laurentius-Hauptschule in Wuppertal-Elberfeld mit dem Generalthema „Demokratische Republik Kongo“ befasst. Es wurden kongolesische Lieder und Tänze eingeübt, gebacken und gekocht. Behandelt wurden die Klimazonen, die Tier- und Pflanzenwelt des Kongo ebenso wie die wirtschaftliche und sozi-

ale Situation des Landes. Eine Gruppe befasste sich sogar mit den Kreuzherren und machte eine Exkursion zum Kloster in Wuppertal-Beyenburg.

Am dritten Tag wurden die Arbeitsergebnisse in der vollbesetzten Aula der Schulgemeinde vorgestellt. Ehrengäste dieser Veranstaltung waren vier Kreuzherren: Chris Aarts, Oscar Mwanamalo, Herry Sailan und Olivier Mbusa (siehe Foto 1). Olivier informierte zusammen mit Jürgen Staßen über das Centre Mboka Bolingani und seine Kinder. Eine prächtige Powerpoint-Präsentation von Olivier war der Höhepunkt des Tages.

Drei Kreuzherren mit Lintorfer Grundschulern der Klassen 1 und 2

Die zweite Veranstaltung fand am 13. Juni in der Katholischen Heinrich-Schmitz-Schule in Ratingen-Lintorf statt. Wieder waren Chris, Herry, Olivier und Jürgen dabei (da-

zu Foto 2). In zwei aufeinander folgenden Gruppen (Klassen 1+2, danach die Klassen 3+4) informierten Olivier und Jürgen über das Centre Mboka Bolingani und seine Kinder. Die für die Bedürfnisse der jüngeren Schüler (Alter 6 bis 10 Jahre) leicht abgewandelte Präsentation leistete wieder gute Dienste. Viele betroffene Kindergesichter

zeigten dies. Den Kindern wurde klar, was es für ihre Altersgenossen in Kinshasa bedeutet, ganz allein in den Straßen der Millionenstadt Kinshasa leben zu müssen, und wie sehr die Kinder von Mboka Bolingani ihre Unterstützung verdienen. So war auch die zweite Missionsreisen erfolgreich.

Nieuws uit de gemeenschap van Hannut

door Pol Gorissen, o.s.c.

In mei is op veel plaatsen de viering van de Eerste Communie. Dat was ook zo op zondag 28 mei in Braives, in de grote federatie (Unité Pastorale) van 14 dorpen, waar confraters Pierre pastoor is. Zij doen die viering op twee plaatsen, want anders zou de groep te groot zijn. Ondanks die speciale viering ging Pierre nog met hun 'troupe' toneel spelen in Peruwelz, in de provincie Henegouwen, met een stuk over Don Bosco.

Cfrs. Paul Delbrassine, Pol Gorissen en Oscar Mwanamolo concelebreren

Op dinsdag 30 mei herdachten we de moord op onze missionarissen in Kongo, te Buta, op 30 mei 1965. Daarom hadden

we in de avondmis van maandag 29 mei hun foto reeds voor het altaar geplaatst, boven een mooie vlag met het kruisherenskruis. In de avondmis (maandag en donderdag) is er altijd meer volk dan 's morgens, en daarom begonnen we die herdenking reeds op de vooravond.

Traditiegetrouw kwam op donderdag 1 juni een groepje Italiaanse bedevaarders bij ons logeren. Zij waren te voet vertrokken uit Brussel, op weg naar Banneux. Zij hebben enkele adressen waar ze ieder jaar kunnen logeren en eten.

Op donderdag 8 en vrijdag 9 juni had ik de kans om de abonnementen van Kruis & Wereld te hernieuwen in Diest, Webbekom en Schaffen. Ik neem dan altijd mijn fiets mee zodat ik het centrum van Diest per fiets kan doen. Gelukkig was het droog en lekker warm die dag. Ik kan dan bij confrater Guy Rigole logeren die in Molenstede woont, waar hij pastoor is. De mensen van Diest missen de kruisheren erg. Iemand zei: 'Twee gevestigde waarden in Diest zijn vertrokken: de Paracommando's en de Kruisheren.'

Intussen had confrater Patrick Bonte hier een samenkomst en middagmaal met een groep leraars van het college, die instaan voor de gelovige vieringen in het college. Daarna vertrok Patrick op zondag 11 juni naar Wenen. Hij en broeder Edgard Claes

spraken hun eerste kloostergeloften uit op 17 september 1977, dus 40 jaar geleden. Broeder Edgard was al eerder in Wenen, om daar een cursus te geven in boekbinden. Samen blijven zij een week bij onze confraters in Wenen, en kunnen dus heel wat bezienswaardigheden bezoeken.

*Cfrs. Oscar Mwanamolo, Pol Gorissen
en Herry Sailan*

Verleden zondag (11-6) was het druk hier in huis. Pierre had een samenkomst met enkele gezinnen (en hun kinderen) die zich inzetten voor de gezinsvieringen in Braives. Ze konden genieten van het prachtig weer, en daarom zaten ze ook veel buiten in het park (behalve voor het middagmaal). Ook de kinderen hebben er echt van genoten, vooral toen ze merkten dat er twee kersbomen in het park staan. Staande op een grote plasticen bak, hebben ze alles geplukt, zo hoog als ze konden reiken; ook wij kregen een flinke kom kersen, die nog wel niet echt rijp waren, maar voor kinderen was dat geen probleem!

Intussen was in de grote gang naast onze kapel en in de kapel een samenkomst en gebed van verschillende mensen die lid zijn van de groep Zachée. Ook hier in ons klooster komt zo'n groep maandelijks samen voor vorming; hun doel is het christen-zijn daadwerkelijk te beleven in het beroepsleven.

Tenslotte kwamen die avond de confraters Olivier en Herry van de missieproceur samen met de Congolese confrater Kambale Mwanamolo Oscar. Oscar heeft in Lyon en Parijs vormingscursus gevolgd als voorbereiding op zijn taak als novicenmeester. Onderweg waren ze gestopt in ons voormalig klooster te Maastricht, dat nu een chic hotel is. Ook stopten ze in Runkst-Hasselt, om daar het monument van de vermoorde missionarissen te bezoeken. 's Maandags bezochten ze samen met confrater Aristide de resten (poort) van ons vroeger klooster in Hoei. Dinsdagmorgen vertrokken Herry en Olivier reeds vroeg richting Wuppertal om 's avonds terug te zijn in Sint Agatha. Père Aristide nam intussen Oscar mee naar Louvain-la-Neuve, waar Aristide werkt aan zijn doctoraalscriptie over de 'Kleine Profeten'. Donderdag vertrekt Oscar terug naar Kongo.

*Cfrs. Oscar Mwanamolo en
Aristide Sirikivuya*

Intussen zijn in ons college (en in alle middelbare scholen in België) de examens begonnen, een 'pijnlijke' voorbode van het groot verlot.

Uitnodiging voor de ontmoetingsdag in- en ex-kruisheren

door Martien Jilesen, o.s.c.

Ook dit jaar is er weer een ontmoetingsdag voor in- en ex-kruisheren, en wel op zaterdag 16 september 2017.

De volgende personen hebben al toegezegd: Henk van Breukelen, Jaap Ditters, Piet Dekker, Joop Waldram. Daarom nodig ik alle aan een ontmoeting geïnteresseerden uit voor die datum om 10.30 uur bij mij in Uden. De agenda is dan als vanouds, bijpraten, eventueel een gezamenlijk

onderwerp uit dit bijpraten verder verdiepen. Middageten om 12.30 uur in het restaurant van St. Jan, afsluiting rond 3 of 4 uur namiddag. Graag van te voren (voor 10.09.2017) een korte mededeling aan mij wanneer je deelneemt. Hartelijk gegroet van Martien.

Martien Jilesen, De Cour 18, NL-5401 XS Uden; E-mail: martienjilesen@gmail.com
Tel. (0031) 0413-271171

Een visioen: Sacramentsdag

door Tiago van Winden, o.s.c.

Donderdag, 15 Juni 2017 – Je kunt het bijna niet geloven, zo mooi en allerlei leeftijden omspannend: het gebeuren van Sacramentsdag.

Een kleine vóórgeschiedenis. Al weken tevoren had onze pastor, padre Márcio – mijn tegenwoordige opvolger – met zijn team het gelukkige idee, om van Sacramentsdag een dag te maken waar iedereen zich bij betrokken voelde en daar ook uiting aan zou geven. Door materiaal en mensen op de eerste plaats: zaagsel, gekleurd met waterverf, koffiedik, dat je weggooit; doppen van flessen (witte en andere kleuren), wit zand: alles als basismateriaal voor straatversiering; kortom, overschot dat je in de huishoudelijke keuken, na gebruik weer wegdoet in de vuilnisemmer. Iedereen kan er aan meedoen. Door materiaal en, het voornaamste, door mensen... jeugd, ouders met kleine kinderen, volwassenen met hun professionele ervaring, 65-plussers, oudjes met hun oppas, zelfs rolstoelgangers.

Het was eigenlijk al weken aan de gang: alles ter wille van het plechtige wachtwoord "...Eucaristia nos faz Igreja..." (= Communie maakt ons Kerk...) Vanmor-

gen vanaf 08 uur was iedereen, jong en oud, welkom op het grote plein vóór de kerk van Santa Tereza. Het was een friskoude nacht geweest; kort na zonsopgang was het nog niet warm, een aangenaam klimaat om te werken en sámen te werken. Het was ook een eigentijds gebeuren, de tijd van fotograferen met je mobiele telefoon en 'selfies'.

Samen strooien voor bezinning en communio

Vandaag is het een vrije dag. In de late namiddag (in de vroege avonduren) om 17 uur is de plechtige Mis in het kerkgebouw, gevolgd door de processie in de naaste straten rondom kerk en plein, waar allerlei spontane kunstwerken van vele mensenhanden liggen, uiting van gelovig volksbewustzijn, in tekening en kleuren: Christus –

het Lam Gods –, Maria – Nossa Senhora Aparecida (dit jaar haar derde eeuwfeest) –, kruisherenkruisje, katechese, “sementinha” (=zaadje, dat wil zeggen kleine kinderen, dikwijls nog peuters, vergezeld door huisgenoten, moeder, vader; niemand is alleen). Het zonovergoten plein was een krioelende verzameling van bezige mensenhanden. Er werden vele foto’s gemaakt, door beroepsfotografen, ook door gebruikers van mobieltjes en veel selfies.

Het Lam Gods en het kruisherenkruis

Om 17 uur begon de plechtige Mis, voorafgegaan door een aanbiddings-uur. Het begon in een goed bezet kerkgebouw, jeugdigen en kinderen, volwassenen en oudjes. Het was plechtig, dus een lange in-tree-processie: kruis voorop gevolgd door

talrijke misdienaars, de ministers van Eucharistie, voorlezers en -leesters, diaken, en als hekkensluiters de drie paters, liturgisch gekleed, en twee seminaristen.

Samen Eucharistie vieren

Het bleef maar voller en voller worden, na een half uur propvol. Onmiddellijk na de Mis de processie, zelfs met baldakijn. Nadien de slotzegen en elk ging dan naar zijn eigen nestje terug. Via persoonlijke herinnering en de vele foto-opnamen een dankbaar onderwerp van gesprek en van inspiratie voor volgende keren. Een rijkdom van mooie herinneringen.

Van Scherpenheuvel naar Kevelaer

door Toon Thys, o.s.c.

Op zaterdag 03 juni j.l. de dag voor Pinksteren, had ik de gelegenheid als medewerker van Scherpenheuvel, om met een groep bedevaarders deel te nemen aan de 375ste jarige viering van het Mariaoord van Kevelaer. De wortels van het deze bedevaartsplaats liggen immers in Scherpenheuvel (België) en via Luxemburg is het beeltenis van Maria in Kevelaer gebracht. O.L.Vr. van Scherpenheuvel is zo’n beetje de grootmoeder van Kevelaer. Onder het Spaans bewind en vooral onder invloed van het regentschap van Albrecht en zijn vrouw Isabella, was Scherpenheuvel uitgegroeid tot een “echte grote” bedevaartsplaats. Na de aanbidding van een Maria-beeld in een eikenboom, werd in 1607 de

eerste stenen kapel gebouwd en later in 1627 de mooie basiliek die er vandaag nog staat. Het bedevaartsoord van Scherpenheuvel werd bediend door de paters Oratorianen, een groep van priesters die leefden volgens de regel van de heilige Philippus Neri. Twee van hen werden later naar Kevelaer gestuurd om de nieuwe bedevaartsplaats in goede banen te leiden. Het beeld van Maria van Scherpenheuvel, of beter een houten afdruksel uit de boom van Scherpenheuvel, werd in het jaar 1640, via de kathedraal van Luxemburg, door een vrome bedevaarder naar Kevelaer gebracht om ook daar een kapel, in navolging van Scherpenheuvel, te bouwen. In 1654 kreeg het beeltenis van Maria van

Scherpenheuvel, via Luxemburg een plaats in Kevelaer. Bij het jubileum sprak men daarom van "Drei Generationen der Gottesmutter", Scherpenheuvel, Luxemburg en Kevelaer.

Delegatie uit Scherpenheuvel te gast in Kevelaer (foto: Scherpenheuvel)

De jubileumviering van 01 juni 2017 was een prachtige Duitse viering met alles erop en eraan. Een openluchtmis voor de basiliek met als voorganger de oud-nuntius van België Karel-Josef Rauber, zelf Duitser en vurige bewonderaar, vele bisschoppen, priesters, de genodigde bedevaarders uit België en Luxemburg, en vele gelovigen uit Nederland en Duitsland. De jubileumviering werd verder opgeluisterd door een groot zangkoor met "Blaskapelle", en voorzang en samenzang. De homilie werd verzorgd door de oude nuntius zelf met vele verwijzingen naar onze huidige tijd en de plaats

van Maria in de geloofsbeleving, anno 2017. Nadien was er een processie door de stad en bij de terugkeer nog enkele toespraken die verstoord werden door een opkomend onweer en een overvloed aan regen.

Waarom wilde ik meegaan met de bedevaarder uit Scherpenheuvel? Ik zag het als eerbetoon aan de vele confraters, Kruisheren, die in de loop van de geschiedenis vele bedevaarders begeleid hebben naar Kevelaer. In het boek van cf. Roger Janssen "Oord van helder licht" lezen wij dat de Kruisheren van Uden en Maaseik, reeds voor de Franse Revolutie, gelovigen begeleiden naar O.L.Vr. van Kevelaer. Na deze woelige tijd heeft men weer de oude traditie opgenomen, vooral dan de Kruisheren van Maaseik, om jaarlijks naar Kevelaer te trekken. Pater Jef Kuypers, missieprocurator, begeleidde tot ongeveer de jaren 1980, zelfs een tweedaagse bedevaart naar Kevelaer met heel wat deelnemers. Zo werd de 375ste viering van Kevelaer een herinnering aan vele confraters Kruisheren en tegelijkertijd een ode aan O.L.Vr. van Scherpenheuvel, de grootmoeder, van de Mariaafbeeldingen van de kathedraal van Luxemburg en Kevelaer.

Neues aus der Beyenburger Gemeinschaft

von Chris Aarts, o.s.c.

Ein Bildband: In diesem Zeichen...

Von der Idee bis zu Umsetzung und Vervollendung vergingen über 3 Jahre. Es war für uns Drei, die Eheleute Börgers und mich, eine Zeit voller Überraschungen, interessanter Begegnungen und vieler Entdeckungen. Es hat uns immer wieder gefreut, wie viele Bürger- und Heimatvereine sich der Geschichte „ihres Klosters“ mit großem Engagement widmen. Mit ihrer Hilfe haben wir vieles über den jetzigen Zustand der ehe-

maligen Klöster erfahren und fotografisch festhalten können. Wir danken allen, die uns mit offenen Armen empfangen und oft sehr viel Zeit für unser Anliegen aufgebracht haben. Dabei konnten wir feststellen, wie sehr die Spiritualität und das Wirken der Kreuzherren bis in die heutige Zeit nachwirken. Manchmal sogar hatten wir den Eindruck, dass das Interesse daran wieder wächst.

Von der Gründung des ersten Klosters auf deutschem Gebiet in Wuppertal Beyenburg (1298) bis heute sind über 700 Jahre vergangen. Über dreißig Klöster und Niederlassungen haben die Kreuzbrüder in dieser Zeit in Westfalen und im Rheinland gegründet.

In diesem Zeichen... die Kreuzherren in Deutschland seit 1298 bis 2017

Die Reformation, in der manche Mitbrüder sich der „neuen Lehre“ anschlossen, und die Säkularisation haben bewirkt, dass ausnahmslos alle Niederlassungen aufgehoben wurden, ihr Inventar teils verbrannt, teils verschleudert oder verteilt wurde.

Mich persönlich hat es nicht ruhen lassen, dass all das verloren sein sollte, was die Mitbrüder in der langen Geschichte gewirkt und verkündet haben. Glücklicherweise traf ich auf die Eheleute Renate und Wolfgang Börgers, die mit mir die Idee teilten, möglichst viel von dem, was heute noch vorhanden ist, fotografisch festzuhalten und mit einem kurzen Text zu erläutern. Ein Geschichtsbuch sollte es ausdrücklich nicht werden.

Manche Klöster sind heute total verschwunden, andere einem meist säkularen

Zweck zugeführt als Museum, Schule oder Bürgerhaus.

„Nur wer die Vergangenheit kennt, hat eine Zukunft“ so Wilhelm von Humboldt. Auf der Suche nach unserer Zukunft schwingt die Vergangenheit mit, so Baron Bresson: „Die Vergangenheit ist die Mutter der Zukunft!“

Immer wenn wir ein ehemaliges Kloster betraten, kam mir als erstes die Frage: Wie haben die Mitbrüder damals hier gelebt, was war ihr Auftrag, ihre ganz eigene Spiritualität. Die Frage danach konnte leider oft nicht beantwortet werden, obwohl Anekdoten und kleine Geschichten eine Ahnung davon gaben. Es gab aber auch Niederlassungen, die damals spirituell, kulturell oder wissenschaftlich bis zur Pariser Sorbonne oder bis ins Heilige Köln wirkten. Manche Skriptorien oder Hospize haben ihren Ruf bis heute bewahrt.

Dies alles und das Gefühl brüderlicher Verbundenheit und der spiritueller Verwandtschaft haben mich neugierig auf die Hinterlassenschaft der Kreuzherren in Rheinland und Westfalen gemacht.

Cfr. Chris Aarts mit die Eheleute Börgers

In Deutschland leben zurzeit nur noch drei Mitbrüder. Die Zeit der Kreuzherren in Deutschland geht damit wohl unabweislich zu Ende. Deswegen wollte ich gern das, was noch vorhanden ist, für die Zukunft und insbesondere aber für die Mitbrüder be-

wahren, die nach uns kommen und diese Geschichte nicht kennen. Deswegen sind die Texte zu den Bildern zweisprachig gestaltet. Denn die Mitbrüder aus anderen Kontinenten und Kulturen sollen die Möglichkeit haben, auf diesem Wege etwas von der Herkunft und den Wurzeln des Ordens zu erfahren.

Cfrs. Dirk Wasserfuhr und Chris Aarts

„Wer die Zukunft lesen will, muss in der Vergangenheit blättern“ (André Mairaux).

Das Buch zu gestalten, hat unserem Dreier-team viel Zeit und Energie gekostet, aber noch mehr Freude bereitet. Ohne die begeisterte Mitwirkung der Eheleute B rgers wäre dies alles es nicht möglich gewesen. Dafür ganz herzlichen Dank!

Dank gilt auch allen anderen, die uns auf vielfältige Weise bei der Übersetzung, den historischen Beiträgen etc. geholfen haben, diesen Bildband zu verwirklichen.

Vielen Dank auch dem Vorstand der Europäischen Provinz der Kreuzherren, der das Buch finanziell möglich gemacht hat.

Zum Titel hat uns ein Wort von Dieter Hildebrandt inspiriert: *„Das Leben wird vorwärts gelebt, aber rückwärts verstanden.“* Unsere Hoffnung ist, dass das Buch ein wenig deutlich macht, aus welcher Kraft und Spiritualität die Kreuzherren in der Vergangenheit gelebt haben.

Mitbrüder oder andere Interessierte können den Bildband beim Provinzialat in St. Agatha bestellen. Wir fragen einen Beitrag zu den Buchkosten und Versandkosten.

Het boek is verkrijgbaar via het secretariaat van de provincie. We vragen een bijdrage voor de leverings- en verzendkosten.

*+31 485 319 281
secretariaat@kruisheren.eu*

De Trap-in Uden 2017

door Jacques Delamarre

Tweede Pinksterdag is al jaren een begrip in Uden. In dat weekend, dat in het teken staat van de Nederlandse missionaris, staat de Derde Wereld centraal. In dat kader wordt ook de Trap-In verreden. Een familie-fietstocht door Uden en omstreken, die heel veel mensen op de pedalen krijgt. Dit jaar waren het er ruim 2000.

De Trap-In is beroemd: niet de prestatie, maar de gezelligheid  n de verbondenheid met de Derde Wereld staan al 43 jaar in het middelpunt. In de jaren 90 konden zo

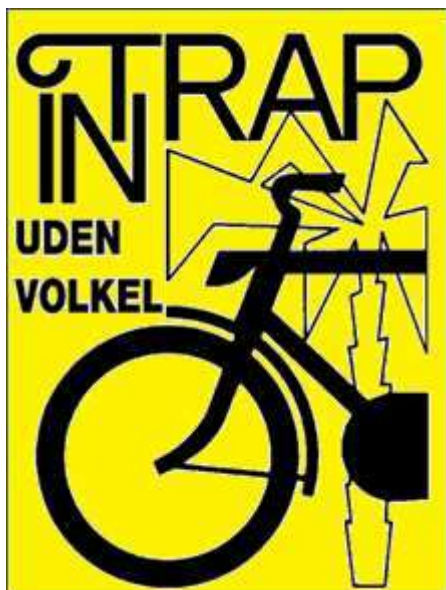
ruim 25 Udense missionarissen worden gesteund, waaronder veel Kruisheren. Want Uden had (en heeft nog steeds) een goede band met de Kruisheren. Er zijn jaren geweest dat er 5000 fietsers meededen!

Regel was, dat de missionarissen op een bijdrage konden rekenen, zolang zij actief waren. Bij hun dood verviel de bijdrage, ongeacht of hun project gecontinueerd werd.

Voor het Trap-In-bestuur reden om na te denken over de toekomst. Het aantal missi-

onarissen slonk zienderogen, maar tegelijkertijd staken particuliere projecten de kop op, die de taak van de missionarissen overnamen. Op zich een goede zaak, maar toch...

Dit jaar was er nog één missionaris over en 14 Derde Wereld-projecten. De netto-opbrengst (dit jaar € 40.000) werd over hen verdeeld. Er waren geen Kruisheren-projecten bij. Zijn die er dan niet?

Natuurlijk, uit de losse hand kan ik er al een zestal opnoemen in Congo en Indonesië, die de dringende aandacht verdienen. Komend jaar zullen ze ongetwijfeld onder de aandacht worden gebracht.

Maar goed, dit jaar 2017, fietste ik met een peloton van vijf Kruisheren mee met de Trap-In. Allen waren zij betrokken (geweest) met Congo en Indonesië. We hadden prachtig fietsweer en genoten van elke post, die we onderweg na elke 5 km tegenkwamen. De tocht is 50 km lang door de schitterende omgeving van Uden. Bij elke post is er een versnapering (Koffie, snoep, ijs, heerlijke pannenkoeken, soep, etc.). Zelfs kleine kinderen fietsen mee! Een tocht voor het hele gezin!

Maar.... vraagt u zich af, hoe zit het nu met die Kruisherenprojecten?

De Advents- en de Vastencollecte in de Udense Kruisherenkapel is altijd bestemd voor één van die 6 projecten. De Advents-actie was bestemd voor de Medische kliniek van kruisheer Fons Bogaartz in Bandung (Indonesië) en de Vastenactie voor de middelbare kruisherenschool in Lusuli (Congo), waar klaslokalen niet eens een dak hebben!

Dat is de afspraak die we gemaakt hebben binnen de Kapelgemeenschap in Uden, die het gedachtengoed van de Kruisheren levend houdt. De Kruisherenprojecten hebben de prioriteit, en terecht, want er zijn schrijnende tekorten. Een initiatief wat m.i. navolging verdient!

De fietsers starten in Uden

Na het overlijden van Harry Leermakers o.s.c. is de publiciteit rondom de kruisherenprojecten een beetje ingezakt. Alsof het niet meer nodig zou zijn...

Niets is minder waar, en daarom zal de missieprocuur vaker uw aandacht vragen voor de Kruisherenprojecten. Heeft u vragen, opmerkingen hieromtrent: neemt u dan gerust contact op met de kruisheren Olivier en Herry via missieprocuur@kruisheren.eu.

Uit het fotoarchief van de Europese provincie (30)

door Roger Janssen o.s.c.

De viering van veertig jaar Kruisvinding parochie in Rotterdam in 1963

Kaft van het feestprogramma, 1923-1963

Op 23 augustus 1963 bestond de Kruisvinding parochie in Rotterdam veertig jaar.

De daarop volgende maand werd een week lang feest gevierd.

Op zaterdag 21 september 1963 werd de feestweek om 19.00 uur geopend in de kerk. Onder het luiden van de klokken kwamen de aanwezige priesters, broeders en zusters in processie de kerk binnen, voorafgegaan door een stoet van bruidjes en de leden van de parochiale jeugdverenigingen. Een korte toespraak werd gehouden, voorafgegaan door gebed, zang en Schriftlezing.

De volgende dag ging pastoor M. Flesskens o.s.c. voor in de plechtige eucharistieviering van 10.30 uur. Pastoor M. Nillesen o.s.c. trad op als diaken, pastoor A. Emmen als subdiaken en prior-provinciaal H. van den Ven als presbyter assistent. De feestpredicatie werd gehouden door pater

1934 – v.l.n.r. zittend: J. Verhagen, W. Mulder en J. van 't Rood; staand: J. Berkhout, P. Bakx, M. Poel, H. de Gruyter, A. Tünissen, en E. van Toor

1939 – v.l.n.r. zittend: M. Nillesen, Fr. Blessing en W. Mulder; staand: G. Wester, M. Poel, A. Tünissen, H. Waldram, G. Aengenent, E. van Toor en J. van 't Rood

E. van Vucht s.j., een voormalig parochiaan van de Kruisvinding parochie. Onder leiding van C. Raateland o.s.c. zongen het zangkoor *Domino cantare, bis orare* en het Celleskoor de *messe responsoriale* van J. Gelineau. Na de H. Mis werd door het zangkoor en het Celleskoor, dat onder leiding stond van broeder Leo Jägers, de jubelcantate *Klapt in de handen* van H. Clemens gezongen.

Om 14.00 uur stond een feestelijke parochiereünie op het programma. Verschillende zangkoren traden op en heel wat oud-parochianen haalden herinneringen op aan vroegere jaren. Op maandag 23 en dinsdag 24 september kon een talrijk opgekomen publiek genieten van de parochie-revue *40 Jaar*. Op woensdag 25 september waren de kinderen van de parochie eerst aanwezig in de H. Mis en werden daarna getrakteerd op een groot kinderfeest. Op

donderdag 26 september vond om 19.30 uur de plechtige requiemmis plaats voor alle

J. Verhagen, W. Mulder en E. van Toor

overleden parochianen uit de voorbije veertig jaar. Op vrijdag 27 september ging een feestavond door voor de jongeren van de parochie (17 tot 25 jaar): eerst werd de parochierevue *40 jaar* opgevoerd en daarna begon het feestbal. Op zaterdag 28 september werd de feestweek beëindigd met een fietsenrally voor de jongeren, die de lagere school hadden verlaten en niet ouder waren dan zestien jaar.

werd de kerk door Mgr. A. Carlier geconsecreerd.

In dat jaar kwamen de zusters van de Choorstraat uit 's-Hertogenbosch het onderwijs van de meisjes verzorgen. In 1928 namen de broeders van Oudenbosch het onderwijs voor jongens over. De eerste bijkerk, de Theresiakapel in Bolnes werd in 1928 ingezegend. Ook werd in dat jaar in de Brabantse straat een kapel geopend van

Interieur kruisherkerk aan de Enk, 1922-1926

De kruisheren kwamen in maart 1922 naar Rotterdam voor de zielzorg in Tuindorp Vreewijk. Op 7 april 1922 werd een noodkerk aan de Enk ingezegend. Mgr. A. Carlier richtte op 23 augustus 1926 de parochie officieel op onder de titel *H. Kruisvinding* en benoemde W. Mulder o.s.c. tot eerste pastoor. De eerste steenlegging van de definitieve kerk vond plaats op 3 mei 1926. Een jaar later, op 3 mei 1927,

het St.-Franciscus Liefdewerk. In 1934 werd de tweede bijkerk in IJsselmonde ingezegend. Kruisheer M. Nillesen werd in 1939 benoemd tot pastoor van de parochie. Zes jaar later werd Huize *De Haven* van de Vrouwen van Bethanië opgericht. In 1946 werd de St.-Augustinusbibliotheek in een eigen gebouw ondergebracht. De derde hulpkerk, de kapel van Onze Lieve Vrouw van Fatima aan de Ogiersingel werd in

1949 in gebruik genomen. Tevens werd de St.-Odilia Speeltuin geopend. De St.-Clara-Stichting begon dat jaar haar weldoend werk. De vierde hulpkerk werd in 1951 in Barendrecht geopend. In 1952 werd een vijfde hulpkerk in gebruik genomen in de nieuwe woonwijk Zuidwijk. In 1954 werd kruisheer Fleskens tot pastoor van de parochie benoemd. In Oosterhout werd kamp-huis *Ahoy* opgericht. In 1957 kwamen de Dominicanessen naar de parochie voor het maatschappelijk werk. Het Zusterklooster aan de Dalweg werd Jeugdhuis in 1963. Twee jaar later ging de eerste paal de grond in voor de noodzakelijke uitbreiding en vergroting van het Jeugdhuis, waardoor het een doelmatig parochiecentrum zou worden.

Gedurende deze veertig jaar werkten elf broeders op de pastorie: Egidius van Toor (1922-1959, portier, koster, tuinman en kok), Marcus Poel (1928-1951), Jan van Bommel (1928-1935, huishoudelijk werk), Antoon Tünissen (1935-1956), Jan Künter (1953-1958), René Peeters (1942-1944), Leo

Jägers (1948-1957), Felix Sondag (1957-1962), Alexander Brouwer (1957-1966), Willem van Haasteren (1962-1964) en Hubertus Erkamp (1962-1966, 1967-1974).

Een groot aantal kruisheren werkte in deze veertig jaar als pastoor of assistent in de parochie.

- W. Mulder, pastoor, 1922-1939/1956-1960
- J. Verhagen, 1923-1936
- J. Koch, 1923-1931
- J. van 't Rood, 1927-1953
- A. van Asseldonk, 1929-1930
- C. Friedeman, 1930-1933
- P. Bakx, 1931-1950
- H. de Gruyter, 1933-1940
- J. Berkhout, 1934-1935
- G. Wester, 1935-1959
- M. Nillesen, pastoor, 1936-1954
- G. Aengenent, pastoor, 1937-1952
- A. Emmen, pastoor, 1939-1946/1952-1958
- H. Waldram, pastoor, 1940-1961

Kruisherkerk aan de Beukendaal in Rotterdam Zuid, gebouwd door architect de Vries in 1926. Links het zusterhuis (Dochters van Maria en Jozef, Choorstraat 's-Hertogenbosch); in het midden de kerk; rechts de klooster-pastorie.

De eerste pastorie

Exterieur van de kerk aan de Enk, 1922

- F. Richter, 1940
- H. van Haaren, pastoor, 1942-1945
- J. Verhoeven, 1943-1947
- C. Rooijakkers, 1944-1946
- A. Hogema, prior, 1945-1958
- R. Schellekens, 1946-1956
- J. Meulemeester, 1947-1951
- Th. Lucassen, 1948-1956
- W. Bogaertz, 1950-1953
- J. Sweertz, 1953-1956
- M. Fleskens, prior, 1953-1965
- J. Heuvelmans, 1954-1956
- L. Blessing, 1954-1955

- A. van Gils, 1954-1956
- C. Raateland, 1955-1965
- C. Leeuwen, 1956-1967
- A. Villevoye, 1956-1957
- W. Oostendorp, 1956-1961
- L. Nollet, 1957-1963
- J. Broersen, 1957-1958
- D. Boereboom, 1958-1960
- P. Kleys, 1958-1968
- J. Brammen, aalmoezenier, 1958-1961
- C. van Dal, 1959-1961
- A. Veerkamp, 1959-1976
- J. Nijman, 1960-1968

Noodkerk St. Augustinus in Barendrecht, 1960. P. Kleys begon hier vanuit Beukendaal de zielzorg.

- Th. Scheerder, 1961-1962
- J. van Oort, 1961-1962
- A. Beyersbergen van Henegouwen, 1961-1972
- A. Lafeber, 1962-19??
- H. Nieuwkamp, 1963-19??

Naast de pastorie bevond zich de *Augustinus bibliotheek*. Eertijds stonden lange rijen geduldig te wachten en in de oorlogsjaren, toen de bibliotheek moest sluiten, werden 's avonds heimelijk boeken rondgebracht. Vele gezinnen maakten in de jaren 1923-1963 dankbaar gebruik van de grote collectie boeken.

In de geschiedenis van de jubilerende parochie speelde de *St. Odiliaspeeltuin* een grote rol. Vele tienduizenden kinderen genoten van wat anderen met veel zorg en toewijding hadden opgebouwd.

Vanaf 1945 bood de dansclub *Spes Bona* aan de jongeren van de parochie en ook van daarbuiten, de gelegenheid om zich in de dans te bekwamen. Even belangrijk was de mogelijkheid die aan de jeugd geboden werd om elkaar te ontmoeten. Vele gezinnen bewaarden aan de dansclub mooie herinneringen.

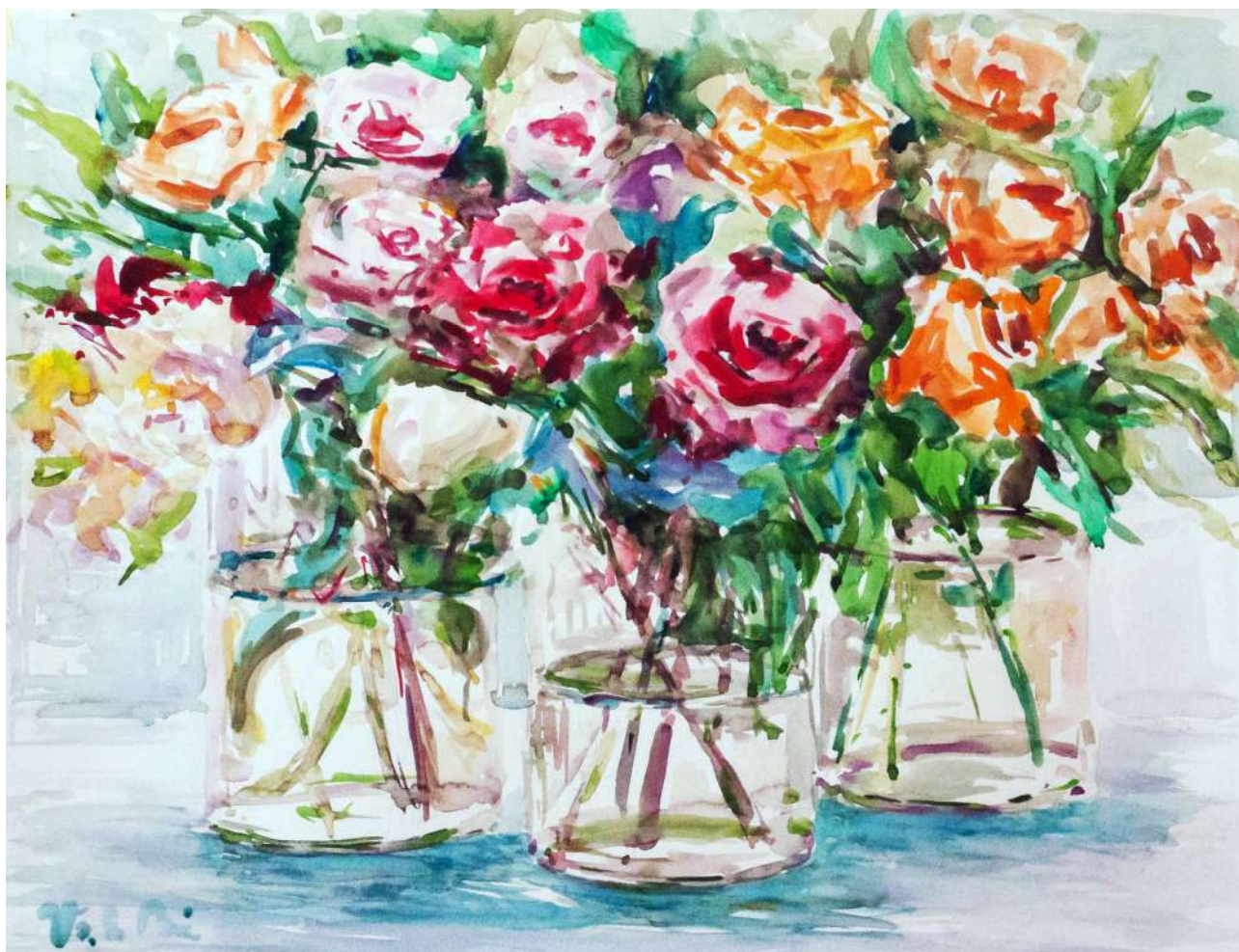

Zoekplaatje

De Herendag aan het Udens Kruisherencollege was jaarlijks een dolle boel. Wie herkent nog wat gezichten van deze jaargang? Welk jaar zou dit kunnen zijn? Of, wie heeft er nog een sterk verhaal over een Herendag? Laat het ons weten, dan kunnen wij er iets mee!

(Aquarel Ton ter Linden)

De redactie wenst u een kleurrijke en fijne zomer!

Colofon

Bulletin van de Europese provincie van de Kruisheren (OSC).

Redactie-adres: Kloosterlaan 26, 5435 XD Sint Agatha, Nederland.

Bulletin is een informatie- en opinieblad; iedere auteur is verantwoordelijk voor de inhoud van zijn artikel.

Verschijnt 10 maal per jaar (niet in juli en augustus); Sluitingsdatum kopij: de 15^e van de maand.

Redactie: Willy De Bolle, Harold van Lent. E-mail: bulletin@kruisheren.eu Website: www.kruisheren.eu

© Foto's en illustraties: Kruisheren, Freepik, Ton ter Linden

